

Bakgrund och syfte: Barn med funktionsnedsättningar har en ökad risk att halka efter sina jämnåriga i utveckling av tidsuppfattning och tidshantering i vardagen, vilket kan få stora konsekvenser på skolarbete, hemliv och fritid. Det finns indikationer på att barn med autism har ett delvis annat mönster för utveckling av tidsuppfattning än barn med typisk utveckling. För att möta barnens behov av "rätt" stöd behöver detta undersökas. Syftet med forskningsprojektet var att jämföra tidsuppfattning och tidshantering hos barn med och utan autism 10 - 15 år samt att undersöka och identifiera mönster i tidsuppfattning hos dessa barn.

Metod: Detta är en beskrivande och jämförande tvärsnittsstudie, baserat på ett bekvämlighetsurval. Data är insamlad sedan tidigare (barn med autism n= 198, barn med typisk utveckling n=808). Tidsuppfattning mättes med ett objektivi instrument, KaTid-Ung, och tidshantering skattades av föräldrarna med hjälp av Tid-F 10–17 år. Analyser har gjorts med deskriptiv statistik, medelvärden med standarddeviation/år i ålder samt jämförande statistik. För att undersöka mönster av tidsuppfattning har klusteranalys gjorts som sedan analyseras utifrån ålder, kön, autism eller typisk utveckling och föräldraskattad tidshantering. Beskrivande analyser samt klusteranalys är genomförda för 1006 barn med och utan autism.

Resultat: Preliminära resultat visar att det finns en signifikant skillnad i tidsuppfattning (mätt med KaTid) hos barn med autism jämfört med barn med typisk utveckling i varje åldersgrupp från 10 till 15 års ålder. Det finns även en signifikant skillnad i föräldraskattad tidshantering (mätt med Tid-F) hos barn med autism jämfört med föräldraskattningar av tidshantering hos barn med typisk utveckling. Klusteranalysen visar att barnen i tre av fyra kluster har ett mönster som överensstämmer med tidigare forskning om utveckling av tidsuppfattning hos barn med typisk utveckling. Det fjärde klustret indikerar ett icke-typiskt mönster och består huvudsakligen av barn med autism. Barnen med autism är äldre än barnen med typisk utveckling i samtliga fyra kluster, vilket kan tyda på försening i tidsuppfattning. Barnens tidshantering i vardagen, skattat av föräldrarna, följer nivån av tidsuppfattning.

Konklusion/betydelse: Resultatet visar att barn med autism kan ha en försening i sin tidsuppfattning jämfört med jämnåriga barn utan autism samt att några barn med autism kan ha ett atypiskt mönster med en nedsättning av framför allt tidsorientering/objektiv tid och tidsplanering. Kunskapen kan ge vägledning för professionella i att utforma adekvat individuellt anpassad insats, med särskilt fokus på tidsorientering/objektiv tid och tidsplanering, till barn med autism. Insatsen kan öka barnens tidshantering och därmed självständighet och delaktighet i deras vardagsliv.

Spridning av resultat: Manuskrivande pågår till en vetenskaplig tidskrift. Preliminära resultat har presenterats våren 2023 på en nationell konferens (ArbetsterapiForum) och på en nordisk konferens (Nordic Network on Disability Research (NNDR) i Reykjavik. Två abstrakt är inskickade till en internationell konferens i Florida 2024 (AOTA).